

Aleš Krejča a Petr Císařovský **Každý má své nebe**

30. 6. – 20. 8. 2017

Vernisáž 29. 6. 2017 od 17.30 hodin

v bývalém jezuitském kostele Zvěstování Panně Marii v Litoměřicích

Úvodní slovo Jan Štíbr, ředitel galerie, a Jan Kříž, historik umění

Otevřeno denně mimo pondělí 11–17 hodin

Autoři výstavy: Aleš Krejča, Petr Císařovský

Kurátorka: Alena Beránková

V letních měsících bude v bývalém jezuitském kostele Zvěstování Panně Marii v Litoměřicích představena tvorba malíře Aleše Krejči a sochaře Petra Císařovského. Každý z umělců vyjadřuje svůj vztah ke světu jiným médii, přesto mají mnoho společného.

Aleš Krejča (* 1941) vstoupil na výtvarnou scénu v šedesátých letech 20. století jako malíř fantazijního realismu. Atmosféra šedesátých let i zaměření jeho učitele na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze prof. Františka Muziky spjatého se surrealismem a v neposlední řadě vliv osobnosti Mikuláše Medka a dalších surrealismem ovlivněných umělců rezonovala s Krejčovým vnitřním naladěním. Imaginace, spojení reality s fantazijními vizemi je stále jeho nejvlastnější polohou a silným tématem, které dále rozvíjí a modifikuje. Čerpá z podpovrchu našeho vědomí i z hlubiny Univerza. Nezobrazuje svět, jak ho vidíme, ale jak se mu můžeme přiblížit svými city. Fantazijní realita není samoúčelná hra tvarů a barev, ale odvážná cesta do tajemství bytí, kam se Krejča vydává za pomoci vyvážené kompozice, kontrastu teplých a chladných barev a jejich jemných valérů.

V posledních letech však Krejča nechává promlouvat doposud nevyslovenou stránku svého myšlenkového založení, která rezonuje s barokními principy. Baroko je silnou a neodmyslitelnou součástí evropské tradice, naší schopnosti vnímání světa kolem nás. Kromě dynamičnosti je jeho podstatou symetrie a smysl pro řád. Právě inklinace k řádu je vlastní i Aleši Krejčovi a možnost vystavovat v jezuitském kostele se mu stala výzvou k uchopení nových témat. Cit pro monumentalitu vyjádřil v obrazech plastik Matyáše Bernarda Brauna. Těmito malbami Krejča s Braunem nijak nesoutěží, nepotřebuje dokazovat, že zvládne totéž, co velký mistr baroka. Naopak s pokorou ověřuje, kam nás může dovést malba v pochopení prostoru a hmoty. A nejsou to jen Braunovy sochy, kterými se Krejča nechává inspirovat k převedení trojrozměrného objektu do

dvojměrného obrazu. Autor prostřednictvím malby zpřítomňuje i architekturu, a to portréty slavných katedrál.

Aleš Krejča svou tvorbou do prostoru chrámu nevstupuje poprvé. Pro kostel sv. Jakuba v Bořejově na Kokořínsku vytvořil hlavní oltářní obraz Sv. Jakuba poutníka z roku 2004, který doplňují Krejčovy obrazy *Noc* – kříž s trnovou korunou nad Bezdězem a kokořínskými vrchy na pozadí temné oblohy – a *Den* – kříž prorostlý lilií s jasně modrým nebem jako symbol nového života – z let 2010 vystavené i na litoměřické výstavě.

Petr Císařovský (* 1950) si jako svůj vyjadřovací prostředek zvolil železo, materiál, k jehož zvládnutí je třeba kromě nápaditosti a zručnosti také fyzická síla. Původně se vyučil uměleckým kovářem, ale pro silné umělecké cítění pokračoval ve studiu na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze. Propojení umělecké invence a řemesla se v jeho tvorbě prolíná stále. Hlavním tématem Petra Císařovského je člověk a jeho bezprostřední svět, většina jeho soch vystavených na litoměřické výstavě má životní nebo mírně nadživotní měřítko, i když v jeho volné tvorbě obecně převládá tvorba komornějších rozměrů. V sochách jako *Sisyfos* a *Babylonská věž* zpřítomňuje kořeny evropské kultury a stálou platnost dávných příběhů, které aktualizuje současnými výrazovými prostředky. *Sisyfos* jako symbol věčného a věčně marného zápasu člověka se světem, *Babylonská věž* představující biblické zmatení jazyků a mezilidské nedorozumění obecně, ale i lidskou pýchu, jsou dnes možná aktuálnější než kdy dříve. Ve své figurální tvorbě Petr Císařovský nechává do dialogů vstupovat různé pohledy na svět, ať jde o svět mužů a žen nebo o tradici a modernitu. Téma vzájemného nedorozumění, míjení se, vyjadřuje například stavěním zdí, téma dnes nadmíru současné. Císařovský se ale nezaměřuje jen na věčné zápasení člověka s vnějším světem nebo se sebou samým, z železa ukul *Obětiště* – oltář pro zápalné oběti, který prvotně reprezentuje jeden ze čtyř živlů oheň, a vytvořil i *Jedlika*, postavu spokojeného muže zakusujícího se do krajíce chleba krácejícího jakoby odnikud nikam, součást Císařovského cyklu *Chodců*. Velká část soch Petra Císařovského je vertikálních, vychází z lidského měřítka, jednou z mála horizontálních soch je *Země*, kterou vzdává hold lidské existenci a současně reprezentuje druhý živel.

Ani Petru Císařovskému není prostor chrámu cizí. V letech 1995 až 1998 vytvořil dvě realizace – bránu *Noe* a bránu *Chvalo zpěv stvoření* – pro kostel sv. Laurentia v Herne v Německu. Brány jako hranice dvou prostorů/světů, nebo místo vstupu z profána do posvátna, jsou častou realizací Císařovského ve veřejném prostoru, například brány ve Františkánské zahradě v Praze.

Alena Beránková

email: alena.berankova@galerie-ltm.cz